

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція
**«НАУКОВІ ТА ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
В СУЧАСНОМУ СВІТІ»**

15 липня 2021 року
Чернігів 2021

УДК 001.92:378 (082)

A60

Редакційна колегія: Г. В. Старченко, А. П. Дука

Рекомендовано до видання оргкомітетом конференції, протокол № 1 від 23.07.2021 року.

Наукові та освітні трансформації в сучасному світі: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року) / Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, м. Чернігів. Суми: ТОВ НВП «Росток А. В.Т.». 2021. 483 с. ISBN 978-617-512-268-6

У збірнику представлені матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції «Наукові та освітні трансформації в сучасному світі».

До збірника увійшли матеріали секцій: Економічні науки, Філологічні науки, Юридичні науки, Педагогічні науки, Медичні науки, Біологічні науки, Геологічні науки, Технічні науки, Сільськогосподарські науки, Історичні науки, Філософські науки, Географічні науки, Психологічні науки, Соціологічні науки, Фізичне виховання та спорт, Державне управління / Публічне управління та адміністрування, Культурологія.

Матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції представлені окремими авторами з України.

Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

У підготовці конференції брали участь: Громадська організація «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій» (м. Чернігів) за сприяння: Освітня технологія «Росток (м. Суми). Партнером конференції є Консалтингове агентство «Приват Консалт» (м. Чернівці).

Матеріали подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори.

ISBN 978-617-512-268-6

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Бойко М. І. СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ЗМІЦНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ.....	388
Демків Ю. М. СТИЛЬОВІ РІЗНОВИДИ І НОВАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ	390
Дюкар К. В. ГРАМАТИКА У СВІТЛІ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЙ.....	393
Івасюк Г. О. КОНЦЕПТ “NATION” У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ НІМЦІВ	395
Купіна І. О. СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ЯК МЕТОД ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКИ І ФРАЗЕОЛОГІЇ	396
Мурадханян І. С. ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ХМАРКИ ТЕГІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	398
Ріпей М. В. ЩОДО ЛЕКСИЧНОЇ ПРАВИЛЬНОСТІ ГАЗЕТНОЇ МОВИ (за працею Миколи Гладкого «Наша газетна мова» (Харків, 1928)	400
Романюк О. С. ПРИРОДНІСТЬ МІЖСОБИСТІСНИХ РОМАНТИЧНИХ ІНТЕРАКЦІЙ МЕДІАПЕРСОНАЖІВ У РЕАЛІТІ ДЕЙТИНГ-ШОУ	402
Треско Л. В. КІНОДИСКУРС У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ І УКРАЇНОМОВНОМУ КІНЕМАТОГРАФІ	405

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Алба Вадим ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРАДИЦІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ В ДОБУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	408
Беззубко Л. В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І СПРАВЕДЛИВІСТЬ	410
Дюкова С. П. Патлайчук О. В. ВИБІР МЕТОДУ ПОШУКУ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	411
Дюкова С. П. Яценко Г. Ю. РОЗВ’ЯЗАННЯ ЗАДАЧ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	414
Клисяк М. Д. Яценко Г. Ю. ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНИХ ЕЛІТ	417
Ковальчук І. Л. «ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ» ЯК ПЕДАГОГІЧНА СТРАТЕГІЯ — ВИМОГА ЧАСУ	418
Кузьміна А. І. Яценко Г. Ю. АКТУАЛЬНІСТЬ АРИСТОТЕЛІВСЬКИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ КЛАСИФІКАЦІЇ НАУК.....	421
Tomashevskaya T. V. Patlaichuk O. V. REVOLUTION AND EVOLUTION: CONCEPTS OF SCIENCE DEVELOPMENT.....	423
Слабодчиков А. А. Патлайчук О. В. ЕВРИСТИКА ТА МАТЕМАТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	426
Сур Артем РИЗИКИ Й ЗАГРОЗИ ВІРТУАЛЬНОЇ КОМП’ЮТЕРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ БУТТЮ ЛЮДИНИ	428

підкреслюється вторинність соціальних, економічних і політичних проблем у порівнянні із завданням морального вдосконалення натури людини. Надії покладаються тільки на добру волю уряду в боротьбі за встановлення миру. Другий підхід — кармічний, породжений вірою в непорушність кармічного закону, який визначає життя людей, націй, держав, усього людства. Він обґрунтовується посиленням на дію карми «закону залежного існування». Згідно з кармічним підходом, справжня мораль, що формує сприятливу карму, властива людям, котрі стали на серединний шлях. Кармічний підхід забороняє завдавати шкоду живим істотам і це теж повинно стати непереборною перешкодою для воєнних дій. Соціально-політичний підхід ставить своїм завданням забезпечити співробітництво в усьому світі для зміцнення миру. Звідси випливає необхідність захисту і підтримки національної незалежності, протистояння агресивним військовим блокам, сприяння загальному і повному роззброєнню, співробітництва з іншими миролюбними рухами релігійних та нерелігійних організацій, що мають схожі цілі.

У процесі глобалізації слід керуватися фундаментальними принципами, що лежать в основі всієї сукупності прав людини (справедливість, участь, підзвітність, недискримінація, прозорість, інклюзивність і рівність) як на національному, так і на міжнародному рівнях, що забезпечують повагу різноманіття, терпимість, а також міжнародне співробітництво і солідарність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аитова Г. Ш. Глобализация и новые споры о социальной справедливости. *Личность. Культура. Общество*. 2010. Т. 12. Вып. 3. С. 100-110.

Дюкова С. П.

аспірант

Патлайчук О. В.

к. ф. н., доцент

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна

ВИБІР МЕТОДУ ПОШУКУ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Поняття “невизначеність” можна вважати сьогодні одним з популярних понять, які використовуються не тільки в філософських дослідженнях, а й у роботах в галузі гуманітарних, соціальних, природничих наук, що розглядають це поняття в різних історичних контекстах і ситуаціях. Невизначеність зумовлено недостатньою надійністю й кількістю інформації, на основі якої потрібно здійснити свій вибір. Наведемо класифікацію невизначеності за типами та причини її виникнення [2]:

1. Принципова невизначеність, зумовлена неможливістю отримати інформацію в принципі, наприклад, на даному рівні розвитку наукових знань.

2. Невизначеність, спричинена загальним числом об’єктів або елементів системи.

3. Невизначеність, спричинена браком інформації або її невірогідністю з огляду на технічні, соціальні або інші причини.

4. Невизначеність, породжена занадто високою або недоступною ціною на встановлення визначеності.

5. Невизначеність, яку створює особа, що приймає рішення, унаслідок її некомпетентності.

тентності, недостатнього досвіду й знань про фактори, які впливають на процес.

6. Невизначеність як наслідок обмежень у системі прийняття рішень (обмеження за часом й елементами простору параметрів, що характеризують фактори прийняття рішень);

7. Невизначеність, спричинена неантагоністичною поведінкою супротивника, який має вплив на процес прийняття рішень.

Інша класифікація типів невизначеності передбачає: невідомість, неповноту, недостатність, неадекватність, недовизначеність. [2]

Вибір методу пошуку способів вирішення проблем та задач знаходиться ще в зародковому стані. Створення такої методики ускладнює ряд об'єктивних причин: завдання, як правило, можна вирішити шляхом використання декількох, в ряді випадків великого числа, принципів; кожен принцип розв'язання задач здебільшого може бути знайдений декількома наближеними методами; з іншого боку, нерідко до одного і того ж принципу рішення призводять різні методи пошуку; поряд з об'єктивно наявними закономірностями творчого процесу необхідно врахувати й індивідуальні особливості кожної людини; існують стереотипні методи для пошуку розв'язання більшості винахідницьких задач, що приводять до вирішення в більшості випадків. Рішення, знайдене за допомогою застосування стереотипного методу, нерідко менш оригінально, ніж досягнуте шляхом застосування методу, який раніше не використовувалася для вирішення аналогічних завдань; всякий вибір методів пошуку розв'язання винахідницьких задач пов'язаний з обмеженням їх числа. Вибір ряду стереотипних методів нерідко означає елімінацію оптимального методу для досягнення рішення з найбільш яскравою оригінальністю. [1]

Однак створення методики вибору засобів для розв'язання винахідницьких завдань цілком можливо, хоча така і не гарантує оптимальний відбір згаданих коштів в кожному окремому випадку. Ряд таких методів вибору давно застосовується у винахідницькій практиці. Вибір засобів вирішення завдань винахідники здійснюють по-різному: одні застосовують освоєння ними методи вибору засобів, інші свідомо активізують минулий досвід вирішення аналогічних завдань, треті здійснюють вибір більш-менш інтуїтивно. Методика вибору засобів вирішення базується на свідомому використанні розумових операцій для оптимального вибору методів і способів дії. Передумовами правильного вибору засобів є розсуд проблемної ситуації, семантична інтерпретація завдання, наприклад, у вигляді ескізу, графа, структурної схеми компонентів завдання, актуалізація минулого досвіду і знань в області засобів розв'язання винахідницьких завдань. [1]

Розглянемо найбільш відомі та поширені методи вибору способів розв'язання задач [1]:

1. Метод лінійного розташування засобів розв'язання є простим методом цього роду. Сутність його полягає в складанні списку відомих винахіднику простих евристичних засобів розв'язання винахідницьких завдань, з якого для вирішення конкретного завдання вибираються окремі засоби. Найбільш поширені списки евристичних методів розв'язання задач, які складаються за різними принципами. Одні винахідники групують їх за алфавітом, інші — за частотою застосування в певній галузі техніки, треті — за ступенем універсальності застосування, четверті — за умовною оригінальністю або тривіальністю очікуваного результату, а дехто становить кілька списків за обраним критерієм класифікації методів.

2. Метод табличного (матричного) розташування засобів розв'язання винахідницьких завдань передбачає деяку зумовленість, детермінованість застосування методів

від будь-якого критерію. Він базується на припущенні, що винахідницькі завдання вирішуються, як правило, типовими методами. Табличне розташування методів розв'язання винахідницьких задач розглянутого вище універсального типу може більш-менш успішно використовуватися в основному для вирішення тривіальних технічних завдань, наприклад, завдань звичайного конструювання за загальноприйнятими принципами.

3. Методи ієрархічного розташування методів розв'язання винахідницьких задач базуються на концепції, що різні приватні методи розв'язання винахідницьких задач ґрунтуються на декількох основних операціях мислення. Вибір конкретного способу розв'язання винахідницьких задач здійснюється в кілька етапів. Першим вибирається одна з основних операцій мислення або основних груп методів розв'язання винахідницьких завдань (наприклад, аналогія, об'єднання, розчленування тощо). Потім з переліку методів, наприклад, аналогії, вибирається найбільш відповідний для конкретних умов метод розв'язання задачі. Таке ієрархічне розташування методів за принципом дерева виявилось досить ефективним в практиці винахідництва і може мати універсальне значення.

4. Метод зоряної системи. Конкретний метод пошуку розв'язання винахідницьких задач також вибирається в кілька етапів. Спочатку вибирається керівний принцип рішення, визначається аналізом мети і тенденції розвитку даної галузі і конкретного технічного об'єкта. Після вибору принципу і найбільш відповідного для конкретних умов способу його здійснення, доводиться іноді обирати і конкретний різновид або засіб знайденого методу. Метод агрегативання, наприклад, здійснюється декількома засобами: збільшенням кількості робочих органів, робочих позицій або кількості деталей, оброблюваних на одній позиції; а також створенням поточних агрегатних ліній з розгалуженими потоками, лінійним та роторним компонуванням. Методом зоряної системи можна створити як універсальні, так і спеціалізовані системи відбору засобів розв'язання винахідницьких завдань. Відмінною особливістю і перевагою цього методу відбору є цілеспрямований облік тенденцій і принципів розвитку техніки.

5. Методи комбінованого розташування засобів розв'язання винахідницьких задач в групі, які можуть бути побудовані за списком, таблицями, зоряній системі, за принципом дерева:

- до групи традиційних раціональних методів винахідництва включаються й методи, що базуються на евристичній аналогії, інверсії, інтеграції, розчленуванні і редукції, транспозиції, трансформації, комбінуванні;
- до групи стохастичних методів розв'язання винахідницьких задач зводять методи мозкової атаки, фокальних об'єктів Ч. С. Вайтінга, метод Серендипу (використання побічних результатів пошуку), методи ланцюгів вільних або примусових асоціацій, емпатії (уявлення себе в ролі технічного об'єкта), психо-евристичній активізації інтелектуальної діяльності (метод В. В. Чавчанідзе), метод синектики В. Гордона та інші;
- до групи творчих методів стандартизації входять методи агрегативання, пермутації стандартних елементів, транспозиції стандартних елементів, дублювання і мультиплікації стандартних елементів, модульних елементів та мікромодулів, секціонування та простірного зрощення.

Окрему групу становлять комплексні методи, набори методів розв'язання винахідницьких завдань та методика, наприклад, алгоритмічна методика системної евристики І. Мюллера, методика відомостей характерних ознак Р. Кроуфорда, методика морфологічного підходу Ф. Цвику, методика аналізу витрат та результатів Ю. К. Фангу, методика творчого інженерного проектування Г. Р. Буля та інші. [1]

Групові списки, таблиці, зоряні системи розташування засобів розв'язання винахідницьких завдань включають не тільки методи пошуку рішення. Таким же чином можуть компонуватись сепаратні угруповання евристичних принципів, методичних правил, рекомендацій. Евристичні методи знаходять сьогодні широке застосування в різних сферах діяльності людини, оскільки стимулюють розвиток інтуїтивного мислення, здібності до уяви, креативності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Буш Г. Я., Методы технического творчества. [Электронный ресурс] Издательство «Лиесма». — Рига. 1972. Режим доступа: <https://www.metodolog.ru/00937/00937.html>.
2. Ус С. А., Моделі й методи прийняття рішень: навч. посіб. / С. А. Ус, Л. С. Коряшкіна; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. — Д.: НГУ, 2014. — 300 с.

Дюкова С. П.

завідувач навчальним кабінетом кафедри управління проектами

Яценко Г. Ю.

к. ф. н., доцент

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна

РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

У проблемне поле філософії науки евристика залучена з метою відбити основну й постійну властивість будь-якої моделі зростання наукового знання, а саме ситуацію, коли теорія виходить за свої межі та претендує на розширення. Евристичність даного процесу, пов'язана із поширенням нових змістовних площин та ніш, очевидна. Евристичність є властивістю теорії виходити за свої початкові межі, здійснювати просування й прагнути до розширення.

У сучасній філософії евристика трактується як наука про виникнення нового (суджень, ідей, способів дії) в знанні та діяльності людини [6].

Евристика має достатньо широке застосування у будь-якій науці. Важливо, що евристика, як наука про творче мислення, — одна з наймолодших у системі сучасного наукового знання. Вона сформувався на основі узагальнених результатів цілої низки наук, які вивчають людину, її діяльність та творчість.

Істотним досягненням філософії науки стало саме усвідомлення можливостей евристики як універсального напрямку, який дозволяє пошук рішень та розв'язання проблем в умовах невизначеності.

Основне завдання евристики — це створення моделей пошуку нового розв'язання задачі, проблеми, завдання. Евристика — комплексна галузь знань, що містить елементи філософії, психології, лінгвістики, кібернетики, теорії інформації, наукознавства, основ організації праці тощо. Головне місце в ній посідає психологія творчого мислення, що досліджує механізми розв'язання проблемних ситуацій [2].

До евристичних припущень можна віднести наступні: клас винахідницьких задач нескінченний, клас методів винаходів кінцевий; метод пошуку рішення завжди містить суб'єктивну сторону, його ефективність залежить від майстерності винахідника; завжди існує протилежний метод розв'язання задачі як альтернатива вже знайденої; жодна винахідницька задача не наважувалася без певного усвідомленого або неусвідомленого методу, стратегії або тактики поведінки та міркування.